

694-48
2e

Richtlijnen voor het Milieu Effect Rapport (MER)

Dijkverbetering Westervoortsedijk

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Augustus 1995

provincie
GELDERLAND

P 694-48

(2e ex)

RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEU-EFFECTRAPPORT (MER)
DIJKVERBETERING WESTERVOORTSEDIJK

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1 Inleiding	1
2 Probleemstelling, doel en besluitvorming	2
2.1 Probleemstelling	
2.2 Doel van het voornemen	
2.3 Beleidskader en besluitvorming	
3 Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
3.1 Startnotitie: De inperking	
3.2 Deeltracé's en varianten	
3.3 Alternatieven en referentiesituatie	
3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	
4 Bestaande milieutoestand en milieugevolgen	7
4.1 Algemeen	
4.2 Natuur	
4.2.1 Geomorfologie en bodem	
4.2.2 Grond- en oppervlaktewater	
4.2.3 Flora, vegetatie en fauna	
4.3 Cultuurhistorie	
4.4 Landschap	
4.5 Functies en ruimtegebruik	
5 Vergelijking van de alternatieven	9
6 Leemten in kennis	9
7 Evaluatieprogramma	9
8 Vorm en presentatie	9
9 Samenvatting van het MER	9

Bijlagen

1 Overzichtstekening	
2 Openbare kennisgeving startnotitie	
3 Lijst van adviseurs en inspraakreacties	
4 Samenvatting en beantwoording van de adviezen en inspraakreacties	
5 Hoofdpunten van het advies door de commissie voor de milieu-effectrapportage	

1 INLEIDING

Het polderdistrict Rijn en IJssel te Zevenaar heeft het voornemen om voor het dijkvak Westervoortsedijk een dijkverbeteringsplan te ontwikkelen. Het dijkvak is ca. 2,5 km lang en is gelegen in het stedelijk (industrie)gebied van Arnhem-Noord. Het dijkvak loopt vanaf het centrum tot aan de rand van de stad. Het tracé waarvoor de dijkverbetering dient te worden gerealiseerd omvat:

- de Nieuwe Kade vanaf de Badhuisstraat; en
- de Westervoortsedijk vanaf de hoek Nieuwe Kade tot aan de Oude Veerweg.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 33 van de Waterstaatwet 1900 wordt milieu-effectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

De openbare bekendmaking van de start van de mer-procedure heeft plaatsgevonden in de Nederlandse Staatscourant en de Arnhemse Koerier van 3 mei 1995 (zie bijlage 2).

De startnotitie heeft ter inzage gelegen van 4 mei tot 2 juni 1995 bij de initiatiefnemer (polderdistrict Rijn en IJssel), het bevoegd gezag (provincie Gelderland) en de betrokken gemeente Arnhem.

Het bevoegd gezag heeft op 23 mei 1995 in het Huis der Provincie te Arnhem een openbare zitting over de startnotitie gehouden. De aldaar gemaakte mondelinge opmerkingen en de bij ons binnengekomen schriftelijke opmerkingen en adviezen hebben wij samengevat en becommentarieerd (zie bijlagen 3 en 4).

De Commissie voor de milieu-effectrapportage heeft op 6 juli 1995 haar advies over de richtlijnen voor de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport (MER), overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) aan ons aangeboden.

De hoofdpunten van het advies zijn weergegeven op bijlage 5.

Het doel van de richtlijnen is de belangrijkste milieu-aspecten van het project af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

Wij hebben het Gelders Rivierdijkenplan (GRIP) als uitgangspunt van beleid gehanteerd bij het opstellen van deze richtlijnen. De richtlijnen zijn in belangrijke mate gebaseerd op het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. Bovendien zijn de mondelinge en schriftelijke opmerkingen, voor zover relevant, in deze richtlijnen verwerkt (zie ook bijlage 4).

2 PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling

De startnotitie vat de probleemstelling van dit project als volgt samen.

"Met het oog op de gewenste veiligheid bij hoog water dient de Westervoortse dijk verbeterd te worden. Momenteel voldoet de dijk ten aanzien van twee aspecten niet aan de veiligheidsnormen. Enerzijds is de kruinhoogte van de dijk niet overal toereikend. Bij verbetering van de dijk dient de kruin op maatgevend hoogwater + waakhoogte (minimaal 0,5 m) te worden gebracht.

Anderzijds wordt door de aanwezigheid van vele kabels en leidingen in het dijklichaam en de aanpassing van de dijk aan stedelijk gebruikseisen (bijvoorbeeld inrichting als kade voor havenactiviteiten) op veel plaatsen niet aan de gestelde waterbouwkundige eisen met betrekking tot macrostabiliteit van een waterkering voldaan. Bij het verbeteren van de dijk dienen bovenstaande dijktechnische knelpunten nader geïdentificeerd en verholpen te worden."

Het MER dient een uitgewerkt overzicht te geven van de bestaande tekortkomingen van het dijkvak in relatie tot de wettelijk gestelde veiligheidsnorm met behulp van de volgende aspecten:

- overloop/overslag;
- macrostabiliteit;
- veiligheid ten aanzien van interne erosie (piping);
- microstabiliteit;
- kunstwerken, kabels en leidingen.

Daarnaast dient te worden aangegeven welke eisen vanuit het toekomstig dijktechnische beheer en gebruiksfuncties zoals verkeer aan het ontwerp van de dijk worden gesteld. Deze dienen echter apart van het veiligheidsaspect te worden behandeld.

Ons standpunt is immers hierover dat naast het bereiken van de gewenste veiligheid ook het behoud en de ontwikkeling van landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden (LEC-waarden) en het woon-, werk- en leefmilieu alsmede de recreatieve ontwikkelingen in het te bebouwen gebied belangrijke uitgangspunten dienen te zijn (GRIP, hoofdstuk 3, "Integrale benadering").

De probleemstelling moet dan ook een analyse geven van de mogelijke knelpunten bij het verbeteren van de dijk. Het gaat daarbij met name om de huidige functie van het gebied dat door de (in de startnotitie geselecteerde tracévarianten 1 en 3) beslagen wordt.

Speciale aandacht vragen wij daarbij voor het risico van waterverontreiniging bij overstroming gezien de aard van de bedrijvigheid op industrieterrein Kleefsewaard en een reeds in gang gezette ruimtelijke ontwikkeling in het gebied waarbij bedrijvigheid wordt verplaatst naar en afvalverwerkende bedrijvigheid wordt gevestigd op het in de huidige situatie buitendijks gelegen in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein Koningspley-Noord. Dit te meer daar het ontwerp-bestemmingsplan, waartegen overigens nog een beroepsprocedure loopt, vestiging van categorieën 1 t/m 5 bedrijven mogelijk maakt.

2.2 Doel van het voornemen

De startnotitie geeft de volgende omschrijving.

"Het voldoen aan de voor deze waterkering geldende veiligheidseisen waarbij de bestaande LNC-waarden zoveel mogelijk worden ontzien en met de functies op en rond de dijk zoveel mogelijk wordt rekening gehouden."

In het MER dient het doel van de voorgenomen activiteit zodanig te worden uitgewerkt dat op basis hiervan alternatieven en varianten kunnen worden ontwikkeld en getoetst.

Op de eerste plaats gaat het om harde doelstellingen ten aanzien van de veiligheid i.c. een waterkering die het maatgevend hoogwater met een overschrijdingskans van 1 : 1.250 jaar bij een afvoer te Lobith van 15.000 m³/s veilig kan keren. Aangegeven dient te worden welke verbeteringen waar noodzakelijk zijn. De wijze waarop deze verbeteringen worden uitgevoerd is onderwerp van het ontwikkelen van varianten. Een beschrijving van de omvang en de hoogteligging van het te beschermen gebied dient onderdeel van de doelstelling uit te maken. In de tweede plaats gaat het om doelstellingen ten aanzien van de landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden (LNC-waarden) en andere belangen. Gezien de specifieke situatie bij dit dijkverbeteringsplan dient hierbij het verminderen van het risico op waterverontreiniging bij overstroming van de huidige en toekomstige bedrijfsterreinen in dit kader expliciet in beeld te worden gebracht. De derde component ten slotte van de doelstelling betreft de functies op en rond de dijk. In de startnotitie wordt in het hoofdstuk "Visie op hoofdlijnen" een overzicht gegeven van de bestaande situatie en een aantal wenselijkheden met betrekking tot dit gebied. Daarnaast speelt in het gebied evenwel een aantal ontwikkelingen welke in de startnotitie nog niet is beschreven.

Het betreft:

- de eventuele verplaatsing van de jachthaven;
- de ontwikkeling van een bedrijventerrein voor categorie 1 t/m 5 bedrijven op de Koningspley-Noord;
- de voorgenomen verplaatsing van de zand- en grindbedrijven aan de Nieuwe Kade naar vorengenoemd bedrijventerrein;
- de aanleg van een kade in het kader van de ontwikkeling van vorengenoemd bedrijventerrein op basis van artikel 19 WRO-procedure;
- de voorgenomen verhoging van vorengenoemd bedrijventerrein tot de huidige hoogte van de Kleefsewaard;
- de voorgenomen vestiging van een GFT-verwerkingsinstallatie en een scheidings-/vergiftingsinstallatie op vorengenoemd terrein.

Gezien de ligging van dit dijkverbeteringsplan is het van groot belang dat er een volledig en systematisch overzicht van de reeds gemaakte keuzes en lopende ontwikkelingen aangaande de inrichting van dit gebied wordt gemaakt. Uit dit overzicht moet blijken wat de met name door de gemeente Arnhem beoogde ruimtelijke ontwikkeling van het gebied is en welke rol de dijkverbetering daarbij kan spelen. Enerzijds kan immers de dijkverbetering op dit vlak mogelijkheden voor de toekomst creëren en eventueel versnellen door bijvoorbeeld een daarop toegesneden prioritering van investeringen, anderzijds zou de nu te kiezen oplossing voor de dijkverbetering beperkingen aan de toekomstige ontwikkelingen van het gebied kunnen opleggen. In die zin is derhalve zo een overzicht c.q. de beoogde ruimtelijke ontwikkeling van belang als richtinggevend kader voor de ontwikkeling van alternatieven.

2.3 Beleidskader en besluitvorming

Van overheidsbesluiten, zoals vastgelegd in beleidsnota's, (ontwerp-) plannen en wetten moet worden aangegeven welke randvoorwaarden deze stellen of welke beperkingen ze opleggen aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit.

In de startnotitie is reeds een aantal plannen en besluiten besproken. In aanvulling hierop vragen wij aandacht voor het besluit inzake de bestemmingsplanwijziging Koningspley-Noord waartegen beroep is aangetekend. Daarbij dient tevens het verloop van de besluitvorming inzake de oprichting van een GFT-verwerkingsinstallatie en een scheidings-/vergiftingsinstallatie in dat gebied aan de orde te komen. Tevens is de stand van zaken bij de lopende bodemsaneringsprocedures van belang.

Het besluit waarvoor het MER is opgesteld en de overheidsinstantie die dit besluit neemt moeten worden vermeld. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdperk dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Ten slotte moeten de besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren worden aangegeven.

3 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

De voorgenomen activiteit betreft het realiseren van de primaire waterkering voor het dijkvak Westervoortsedijk die het maatgevend hoogwater, met een overschrijdingskans van 1 : 1.250 jaar bij een afvoer te Lobith van 15.000 m³/s veilig kan keren.

Op dit moment bestaat nog geen voorkeur voor de wijze waarop de dijkverbetering zal worden uitgevoerd. De voorgenomen activiteit is dan ook niet gedefinieerd als een concreet dijkverbeteringsplan.

3.1 Startnotitie: de inperking

De startnotitie stelde zich onder meer tot doel het aantal in de projectnota/MER uit te werken varianten en alternatieven op een systematische en overzichtelijke manier in te perken. In de startnotitie wordt in hoofdstuk 5 de werkwijze in dezen in elf stappen beschreven:

- stap 1, programma van wensen en eisen (vooroverleg);
- stappen 2 t/m 6, integrale visie op hoofdlijnen t/m consistentietoets (startnotitie);
- stappen 7 t/m 11, geselecteerde tracévarianten t/m geselecteerde alternatieven (MER).

Wij zijn van mening dat met name de stappen 2 t/m 6 in de startnotitie summier zijn beschreven.

De gehanteerde criteria zijn niet expliciet weergegeven waardoor verificatie van de getrokken conclusies wordt bemoeilijkt. Wij adviseren deze eerste stappen in het MER alsnog op inzichtelijke wijze uit te werken zodat ook deze fase van het afwegingsproces voor derden navolgbaar wordt. Het opnemen van een toetsingstabel met een toelichting inzake deze eerste stappen zou de motivering van de gemaakte keuzes kunnen verhelderen.

In hoofdstuk 6 van de startnotitie wordt een aantal criteria (LNC-waarden, milieurisico's, sociaal-economische functies, beheer en onderhoud en kosten) genoemd aan de hand waarvan de effecten in het MER zullen worden beschreven. De opgesomde effecten kunnen tezamen met ruimtelijke, i.c. gerelateerd aan de gewenste ruimtelijke structuur van het gebied als totaal, rivierkundige en veiligheidstechnische (de mate van veiligheid) maatstaven als criteria worden gebruikt voor de toetsing van de 5 tracévarianten.

Criteria waarvan de rol met name niet duidelijk naar voren komt uit de startnotitie zijn:

- milieuhygiënische criteria ten aanzien van water en bodem (de eventuele noodzakelijkheid van (water-)bodemsanering) en het eventuele risico van waterverontreiniging door overstroming;
- landschappelijke- en natuurwaarden (van de Koningspley-Noord waaronder de waterrijke zone aan de zuidkant van de Verlengde Nieuwe Haven en van de landtong);
- ruimtelijke herkenbaarheid van het dijkvak als waterkering en als groene lijn;
- veiligheidstechnische aspecten: de aanwezigheid van rioolwaterpersleiding, de nog niet in de startnotitie opgenomen leidingen voor de watervoorzieningen en de noodzaak van coupures;
- de verwachte realisatietermijn.

De consistentietoets in de startnotitie is moeilijk navolgbaar omdat geen sprake is van een duidelijke operationalisatie van het begrip 'consistentie' en de toelichting op de gegeven tabel summier is. Ook hieraan dient in het MER in het verlengde van voornoemde toetsingstabel aandacht te worden geschonken.

Bij de deeltracé's 1 en 2 is in de bestaande situatie sprake van een groen buitentalud. Onduidelijk is op grond waarvan deze inrichtingsvariant ('grondlichaam') in de startnotitie is afgevalen.

3.2 Deeltracé's en varianten

Bij het onderscheid in deeltracé's zou een onderscheid gemaakt kunnen worden in het dijkgedeelte dat grenst aan de rivier (van de John Frostbrug tot de Nieuwe Havenweg; 1 t/m 3) en het dijkvak dat tussen de beide bedrijfsterreinen door loopt (4 en 5). Voor deze twee delen van de dijk kan een verschillende ruimtelijke karakteristiek worden nagestreefd, zodanig dat de beide dijkgedeelten zelf wel een eenheid zijn. Dit onderscheid is met name van belang bij de consistentietoets.

Gezien het gestelde in § 3.1 achten wij het mogelijk dat het groene buitentalud als variant voor deeltracé's 1 en 2 in het MER meegenomen kan worden.

3.3 Alternatieven en referentiesituatie

De verschillende varianten zullen worden gecombineerd tot samenhangende dijkverbeteringsalternatieven voor het hele dijkvak. Het MER dient in ieder geval een meest milieuvriendelijk alternatief te beschrijven. Ook moet een voorkeursalternatief worden aangegeven. Het nulalternatief is geen reële optie. Daarom kan worden volstaan met het beschrijven van de huidige situatie en autonome ontwikkeling als referentie voor de dijkverbeteringsalternatieven (zie hoofdstuk 4).

3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief is het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden worden aangewend ter bescherming en ontwikkeling van de landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden (LNC-waarden) en de milieukwaliteit (beperkt risico van waterverontreiniging door voorkomen van overstrooming van de bedrijfsterreinen).

4 BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu moet worden beschreven voor zover deze door de dijkverbetering wordt beïnvloed. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de te verwachten reikwijdte van de effecten en de wisselwerking met de omgeving. Dit betekent, dat per milieuaspect de omvang van het studiegebied kan verschillen. Voor zover in het gebied bepaalde autonome ontwikkelingen plaats vinden, of binnen afzienbare termijn veranderingen kunnen worden voorzien onder invloed van reeds vastgelegd beleid, dient dit bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand te worden betrokken.

Wij adviseren, waar dat de inzichtelijkheid van de gevraagde informatie bevordert, in het MER duidelijk kaartmateriaal op te nemen.

Bij de beschrijving van de gevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen.

- Omdat de beschrijving van de bestaande situatie van het milieu de functie heeft van referentie voor het beschrijven van de milieugevolgen, kan informatie die niet als referentie wordt gebruikt worden weggelaten.
- Bij de verwevenheid van de LNC-aspecten dienen de te verwachten gevolgen voor deze aspecten zo veel mogelijk in hun onderlinge samenhang te worden beschreven.
- Aangegeven moet worden of de effecten tijdelijk, permanent, ophefbaar of onomkeerbaar zijn; of ze op korte of lange termijn spelen en in hoeverre cumulatie met andere effecten kan optreden.
- De manier waarop de milieugevolgen zijn bepaald en omschreven, dient inzichtelijk te zijn door het opnemen van basisgegevens in een bijlage of door expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.

In aanvulling op het in de startnotitie gegeven overzicht van milieugevolgen geven wij in het onderstaande aandachtspunten voor de beschrijving van de bestaande toestand, autonome ontwikkeling en gevolgen voor het milieu.

4.2 Natuur

4.2.1 Geomorfologie en bodem

Het MER dient een beeld te geven van de geomorfologie en bodemgesteldheid van het stroomdal binnen het studiegebied (bestaande hoogteverschillen en bodemopbouw). Daarnaast moet worden aangegeven in hoeverre aardkundig waardevolle gebieden worden aangetast door vergravingen.

De bestaande bodemverontreinigingslocaties dienen op een kaart te worden aangegeven.

4.2.2 Grond- en oppervlaktewater

Het risico op en de mogelijke gevolgen van verspreiding van verontreinigingen bij een overstroming van de industrieterreinen dienen te worden beschreven.

4.2.3 Flora, vegetatie en fauna

In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de bestaande natuurwaarden, met name op de Koningspley-Noord.

De effecten van de verschillende alternatieven op bovenvermelde elementen en relaties dienen te worden beschreven. Tevens moet worden aangegeven door welke maatregelen compensatie mogelijk is van verlies of aantasting van biotische waarden.

4.3 Cultuurhistorie

In het MER dienen de voorkomende cultuurhistorische elementen en structuren beschreven te worden.

Per alternatief dient te worden aangegeven welke patronen en elementen verloren gaan of worden aangetast en wat ervoor in de plaats komt. Tevens moet worden aangegeven op welke wijze cultuurhistorisch waardevolle elementen eventueel in de nieuwe situatie kunnen worden ingepast.

4.4 Landschap

De beschrijving van de bestaande toestand dient te zijn gebaseerd op een visie op de bestaande en gewenste toekomstige functie van de dijk als waterkering en als ruimtelijke drager van het gebied (zie ook § 2.2).

De bij de bestaande situatie genoemde kenmerken dienen als referentie om te kunnen beoordelen of de dijkverbetering een aantasting of verbetering van de landschappelijke beleving kan inhouden. Daarbij is herkenbaarheid van de dijk als autonoom landschapselement in stedelijk gebied van belang. In de dwarsrichting gaat het daarbij om de beleving van het hoogteverschil. In de lengterichting gaat het om de herkenbaarheid van de dijk als drager van een oost-west gerichte groene route vanuit de binnenstad naar de doorgaande lijn van de IJsseldijk.

Om de veranderingen inzichtelijk te maken kunnen op relevante plekken (brede) dwarsdoorsnedes gepresenteerd worden, waaruit het verschil tussen de huidige en de toekomstige situatie zichtbaar wordt.

4.5 Functies en ruimtegebruik

Het MER dient, mede in het licht van het hierover in § 2.1 gestelde, een beeld te geven van de invloed van de dijk op het ruimtegebruik in het gebied. Daarbij vormt de veelheid aan functies op en rond de dijk (wonen, werken, verkeer, recreatie etc.) een aandachtspunt. Dit mede ook in relatie met de eisen bijvoorbeeld ten aanzien van bereikbaarheid die deze functies aan de dijk stellen. Voorts dient het MER voor de verschillende dijkverbeteringsalternatieven een beeld te geven van het huidig en toekomstig ruimtebeslag en de kruinbreedte. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan de barrièrewerking die kan optreden door het toepassen van boven de kruin uitstekende keermuren.

5 VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

De milieu-effecten van de voorgenomen activiteit, uitvoeringsvarianten en de daarop gebaseerde alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken.

In het bijzonder moet aandacht worden besteed aan die milieugevolgen die per alternatief of uitvoeringsvariant verschillen.

De vergelijking dient plaats te vinden aan de hand van goed gekozen beoordelingscriteria (zie ook § 2.2). Wij adviseren multicriteria-analyse als vergelijkingsmethode te hanteren.

Verdere aandachtspunten zijn:

- De mate waarin de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven zijn doel kan verwezenlijken.
- Het in de beschouwing betrekken van financiële aspecten (naast aanleg-, zijn ook beheerskosten van belang) bij de vergelijking van de alternatieven. Dit is in het kader van m.e.r. niet verplicht, maar kan de besluitvorming meer inzichtelijk maken.

6 LEEMTEN IN KENNIS

De leemten in kennis en informatie, die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd.

Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- de onzekerheden die zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- de consequenties van de leemten voor de besluitvorming;
- hoe zal worden omgegaan met de beschreven leemten.

7 EVALUATIEPROGRAMMA

Het bevoegd gezag moet bij de besluitvorming een evaluatieprogramma op stellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig voorzien in aanvullende en mitigerende maatregelen.

Het verdient de aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft, bijvoorbeeld in de vorm van een monitoring programma, eens te meer daar er een sterke koppeling bestaat tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen evaluatieprogramma.

8 VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie bevelen wij het volgende aan:

- het MER goed toegankelijk te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.

9 SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door diegenen die de besluiten nemen en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied zoals die uit de visie blijken;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm);
- de hoofdpunten voor de besluitvorming.

Arnhem, 24 juli 1995

BIJLAGE I OVERZICHTSTEKENING

- Bestaande waterkering
- Te verbeteren dijkvak

Schaal 1 : 25.000

provincie
GELDERLAND

Dienst Milieu en Water
Afdeling GEO, onderafdeling Geo-informatie en Kartografie

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 86 d.d. 3 mei 1995

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en openbare informatie-bijeenkomst

Dijkverbeteringsproject Westervoortsedijk Arnhem

Aanleiding

Ingevolge de artikelen 7.12 t/m 7.15 van de Wet milieubeheer maken Gedeputeerde Staten van Gelderland het volgende bekend. Voor de verbetering van het dijkvak Westervoortsedijk, gelegen in de gemeente Arnhem, heeft het gecombineerd college van het polderdistrict Rijn en IJssel te Zevenaar per brief van 26 april 1995 (ingekomen d.d. 26 april 1995), de Startnotitie milieu-effectrapportage bij ons college ingediend. Het betreft hier het traject de Nieuwe Kade, vanaf de Badhuisstraat en de Westervoortsedijk tot aan de Veerweg.

Te volgen procedure

Voor de verbetering van bovenvermeld dijkvak dient een dijkverbeteringsplan te worden gemaakt, dat door ons college moet worden goedgekeurd op grond van artikel 33 van de Waterstaatswet 1900. Voordat die goedkeuring kan worden aangevraagd, moet eerst een milieu-effectrapport (MER) worden opgesteld. Dit rapport wordt te zijner tijd, bij de aanvraag tot goedkeuring van het dijkverbeteringsplan, door het polderdistrict bij ons als bevoegd gezag ingediend. De startnotitie vormt de eerste aanzet voor de opstelling van het MER.

Terinzagelegging

Van 4 mei tot en met 2 juni 1995 ligt een exemplaar van de startnotitie voor een ieder ter inzage in:

- het kantoor van het polderdistrict Rijn en IJssel, Reisenakker 2, te Zevenaar op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur;
- de Dienst Milieu en Openbare werken van de Gemeente Arnhem, Van Oldenbarneveldstraat 90, kamer A 3.04, op werkdagen van 9.00 tot 12.00 en van 13.00 tot 17.00 uur;
- het Gemeentelijk Informatiecentrum, Beekstraat 62, te Arnhem, maandag t/m woensdag van 9.00 tot

16.00 uur, donderdag van 9.00 tot 20.00 uur, en vrijdag van 9.00 tot 13.00 uur;

- de bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11, te Arnhem, op werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur.

Belanghebbenden die niet in staat zijn tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien, kunnen contact opnemen met het Projectbureau dijkverbetering van de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer).

Schriftelijke reacties en adviezen

Gedurende de periode van terinzagelegging kan een ieder bij ons college schriftelijk zijn/haar opmerkingen indienen, die een bijdrage kunnen leveren aan de op te stellen richtlijnen voor het milieu-effectrapport. Men dient deze te zenden aan: Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van nummer MW95.23942. Degene die een reactie indient, kan verzoeken om zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Openbare informatie-bijeenkomst

Ter toelichting op de startnotitie en voor hen die mondeling opmerkingen willen maken, wordt een openbare informatie-bijeenkomst gehouden op dinsdag 23 mei in het Huis der Provincie, Zuidgalerij, Markt 11 te Arnhem. De aanvangstijd is 20.00 uur.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over de startnotitie of de gevolgde procedure kunt u zich wenden tot:

- het polderdistrict Rijn en IJssel, de heer L.I.W. de Munk, telefoon 08360-28888;
- de provincie Gelderland, Projectbureau dijkverbetering de heer T.H.B. Moors, telefoon 085-599830.

Arnhem, 26 april 1995 -
nr. MW95 23942

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
dr. J.C. Terlouw - voorzitter
drs. C.P.A.G. Crasborn - griffier

Bijlage 3 Lijst van adviseurs en inspraakreacties

Wettelijke adviseurs

1	Inspecteur Milieuhygiëne	geen reactie
2	Directeur Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	
3	College van Burgemeester en Wethouders van Arnhem	geen reactie
4	Rijkswaterstaat	geen reactie

Overige schriftelijke opmerkingen

5	Monnikensteeg Maganement en Beheer B.V.
6	Stichting Het Gelders Centrum voor Verslavingszorg
7	B.H. Bakker Gerritsen
8	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Mondelinge opmerkingen

9	Verslag openbare zitting d.d. 23 mei 1995 te Arnhem

Bijlage 4 Samenvatting en beantwoording van de adviezen en inspraakreacties

Deze bijlage bevat een samenvatting en de beantwoording van de opmerkingen. Indien de opmerking is overgenomen, is deze terug te vinden in de navolgende tabel.

In de tabel zijn achtereenvolgens vermeld:

- een korte omschrijving van de opmerking;
- de inspreker wordt aangeduid met een nummer. De bij het nummer behorende persoon of instantie is terug te vinden in bijlage 3;
- de paragraaf van de richtlijnen waarin aandacht wordt gevraagd voor de gemaakte opmerking.

Voor zover opmerkingen niet zijn overgenomen worden die na de tabel weergegeven met een motivering hiervoor.

Tijdens de openbare zitting over de startnotitie op 23 mei 1995, te Arnhem, zijn een aantal vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. De reacties welke relevant zijn voor de inhoud van het milieu-effectrapport zijn meegenomen in de richtlijnen. Vragen ter verduidelijking van de tekst van de startnotitie, vragen omtrent technische eisen, vragen naar de verdere uitwerking van de plannen en vragen omtrent de procedure worden verondersteld voldoende te zijn beantwoord tijdens de openbare zitting. Ook voorkeuren voor alternatieven van insprekers op de openbare zitting zijn in deze bijlage niet opgenomen omdat voorkeuren geen invloed hebben op het opstellen van de richtlijnen. Het uitspreken van een voorkeur is wel van belang in de volgende fase. Dan kan men inspreken op het milieu-effectrapport en het voorgestelde dijkverbeteringsplan.

Omschrijving	Nummer	Richtlijnen
Geen aanleiding tot advies daar uit startnotitie blijkt dat voor alle varianten de effecten op natuur- en landschapswaarden zullen worden beschreven.	2	4.2 4.4
Bezwaren tegen tracévariant 3:	5	
- Dijkverbetering langs Koningspley-Noord heeft geen zin vanwege meefluctuerend kwel in de oude IJsselrivierbedding.		3.1
- Beoogde dijk zal veel bebouwbaar grondoppervlakte vereisen c.q. vermindering van opbrengst en pacht betekenen.		3.1
- Vanwege zeer duur afsluitsysteem in Akzo-haven economisch onwenselijk.		3.1/5
Vraagt bij tracévariant 3 aandacht voor bereikbaarheid van de vaste ligplaats van de MS "Nomade" waar Dagprogramma Arnhem gevestigd is.	6	4.5
Wijst erop dat het proefproject Integrale Milieuzonering Arnhem-Noord (IMZA) vertraagd is en dat daarbij uitsluitend wordt gesproken over het niet uitbreiden van de woonfunctie.	7	4.5
Wijst erop dat dit een aantal plaats en in de startnotitie de woonfunctie inclusief de ontsluiting van de woningen onvoldoende belicht wordt.		3.1/4.5
Wijst op het risico van milieuverontreiniging bij het onderlopen van de Koningspley-Noord.		2.1/3.1/4.2.2
Wijst erop dat zich in het aangegeven gebied, voor zover thans bekend, geen archeologische waarden bevinden.	8	4.3

Aandacht wordt gevraagd voor de toegang tot woonschepen en de jachthaven (Jason) inclusief de bereikbaarheid per auto van steiger- en hellingsfaciliteiten. Voor zover voor het overige relevant wordt verwezen naar nummers 6 en 7.

9 4.5

Bijlage 5

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES DOOR DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECT-RAPPORTAGE

Inleiding

Het Polderdistrict Rijn en IJssel heeft het voornemen om voor het dijkvak Westervoortsedijk in Arnhem een dijkverbeteringsplan op te stellen.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 33 van de Waterstaatswet 1900 wordt milieu-effectrapportage uitgevoerd. Het project is niet opgenomen in de lijst van projecten waarvoor de Deltawet grote rivieren zal gelden.

Visie op hoofdlijnen

In het hoofdstuk "Visie op hoofdlijnen" geeft de startnotitie een overzicht van de bestaande situatie en een aantal knelpunten en wenselijkheden met betrekking tot het gebied. De Commissie acht het van belang dat, mede gezien de nauwe betrokkenheid van de gemeente Arnhem en in overleg met het bevoegd gezag een overzicht van reeds gemaakte keuzes en lopende ontwikkelingen aangaande de inrichting van het gebied wordt gemaakt. Een dergelijk expliciet overzicht is van belang als richtinggevend kader voor de ontwikkeling van alternatieven.

Uit het overzicht zou moeten blijken hoe de ruimtelijke structuur aan kwaliteit kan winnen en welke rol de dijkverbetering daarbij kan spelen. Enerzijds kan de dijkverbetering op dit vlak mogelijkheden voor de toekomst creëren, anderzijds zou de nu gekozen oplossing voor de dijkverbetering beperkingen aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied kunnen opleggen.

Doel

In het MER dient het doel van de voorgenomen activiteit zodanig te worden uitgewerkt, dat op basis hiervan alternatieven en varianten voor de voorgenomen activiteit kunnen worden ontwikkeld en getoetst. In de eerste plaats gaat het om harde doelstellingen ten aanzien van veiligheid. Op basis van de probleemstelling kan worden aangegeven welke verbeteringen waar noodzakelijk zijn. De wijze waarop deze verbeteringen worden uitgevoerd is onderwerp voor het ontwikkelen van varianten. Een beschrijving van de omvang, situering en hoogteligging van het te beschermen gebied dient onderdeel van de doelstelling uit te maken. In de tweede plaats gaat het om doelstellingen ten aanzien van landschappelijke, natuur- en cultuurhistorische waarden (LNC-waarden) en andere belangen. Daarbij zou onder andere het verminderen van het risico op waterverontreiniging bij overstrooming van de huidige en toekomstige bedrijfsterreinen als afgeleid doel van de dijkverbetering gehanteerd kunnen worden.

Voorgenomen activiteit en alternatieven

De Commissie is van mening dat de stappen 2 tot en met 6 van het ontwerpproces in de startnotitie summier zijn beschreven. De gehanteerde criteria zijn niet expliciet weergegeven waardoor verificatie van de getrokken conclusies wordt bemoeilijkt. De Commissie adviseert deze eerste stappen alsnog op inzichtelijke wijze uit te werken zodat ook deze fase van het afwegingsproces voor derden navolgbaar wordt. Het opnemen van een toetsingstabel met een toelichting in het MER inzake deze eerste stappen zou de motivering van de gemaakte keuzes kunnen verhelderen.

In hoofdstuk 6 van de startnotitie wordt een aantal criteria genoemd aan de hand waarvan de effecten in het MER zullen worden beschreven. De opgesomde effecten zouden tezamen met ruimtelijke, rivierkundige en veiligheidstechnische maatstaven als criteria kunnen dienen voor de toetsing van de 5 tracévarianten.